

Костюченко Ярослав Миколайович

доктор юридичних наук,

доцент кафедри порівняльного і європейського права

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Kostyuchenko Yaroslav

Doctor of Law, Associate Professor of the

Department of Comparative and European Law

Educational and Scientific Institute of International Relations of

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ORCID: 0000-0002-5565-922X

DOI: 10.25313/2520-2308-2025-2-10679

УГОДА ПРО СТОРІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЄЮ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ

AGREEMENT ON A CENTURY PARTNERSHIP BETWEEN UKRAINE AND THE UNITED KINGDOM: LEGAL ANALYSIS OF THE ECONOMIC COMPONENT

Анотація. Вступ. У статті проведено комплексний правовий аналіз економічної складової Угоди про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії, підписаної 16 січня 2025 року. Дослідження спрямоване на виявлення ключових правових механізмів, що регулюють торговельні відносини, інвестиційне співробітництво, післявоєнне відновлення інфраструктури та інноваційний розвиток, а також визначення потенційних викликів для ефективної імплементації положень угоди.

Мета. Метою статті правовий аналіз економічної складової Угоди про сторічне партнерство між Україною та Великобританією, виявити її ключові правові особливості, можливості та виклики для розвитку двостороннього економічного співробітництва.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) міжнародні нормативно-правові акти; 2) аналітичні матеріали.

У роботі використано міждисциплінарний підхід, що поєднує правовий, економічний та політичний аналіз. У результаті дослідження виявлено, що Угода про сторічне партнерство є унікальним міжнародно-правовим інструментом, що закріплює довгострокові зобов'язання у сфері економічного співробітництва. Аналіз показав, що економічна складова угоди охоплює такі ключові напрями: лібералізація торгівлі між Україною та Великобританією, правові гарантії захисту інвесторів, створення умов для відновлення критичної інфраструктури України та підтримка спільних інноваційних проєктів. Визначено, що угода створює ефективні механізми вирішення спорів, спрямовані на забезпечення стабільності економічних відносин. Водночас ідентифіковано низку викликів, пов'язаних із політичною нестабільністю, необхідністю гармонізації українського законодавства та впливом глобальних економічних факторів.

Результати. Результати дослідження можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у сфері міжнародного економічного співробітництва, а також для формування стратегій залучення іноземних інвестицій і реалізації спільних інфраструктурних проєктів. Стаття також може слугувати основою для подальших досліджень впливу міжнародних договорів на економічну безпеку держав.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на рекомендаціях щодо реалізації Угоди та подальших перспективах зміцнення економічних зв'язків між Україною та Великобританією.

Ключові слова: Угода про сторічне партнерство, міжнародне економічне право, економічна співпраця, Україна, Великобританія, інвестиційне право, відновлення інфраструктури, міжнародні інвестиції, правовий аналіз, міжнародне торговельне право, інноваційне партнерство.

Summary. Introduction. The article provides a comprehensive legal analysis of the economic component of the Agreement on the Centennial Partnership between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, signed on January 16, 2025. The study is aimed at identifying key legal mechanisms that regulate trade relations, investment cooperation, post-war infrastructure reconstruction and innovative development, as well as identifying potential challenges for the effective implementation of the provisions of the agreement.

Purpose. The purpose of the article is a legal analysis of the economic component of the Agreement on the Centennial Partnership between Ukraine and the United Kingdom, to identify its key legal features, opportunities and challenges for the development of bilateral economic cooperation.

Materials and methods. The materials of the study are: 1) international regulatory legal acts; 2) analytical materials.

The work uses an interdisciplinary approach that combines legal, economic and political analysis. The study revealed that the Centennial Partnership Agreement is a unique international legal instrument that establishes long-term commitments in the field of economic cooperation. The analysis showed that the economic component of the agreement covers the following key areas: trade liberalization between Ukraine and the United Kingdom, legal guarantees for investor protection, creating conditions for the restoration of Ukraine's critical infrastructure, and supporting joint innovation projects. It was determined that the agreement creates effective dispute resolution mechanisms aimed at ensuring the stability of economic relations. At the same time, a number of challenges related to political instability, the need to harmonize Ukrainian legislation, and the influence of global economic factors were identified.

Results. The results of the study can be used to develop recommendations for improving Ukrainian legislation in the field of international economic cooperation, as well as for the formation of strategies for attracting foreign investment and implementing joint infrastructure projects. The article can also serve as a basis for further research into the impact of international agreements on the economic security of states.

Prospects. In further scientific research, it is proposed to focus on recommendations for the implementation of the Agreement and further prospects for strengthening economic ties between Ukraine and the United Kingdom.

Key words: Agreement on a Centennial Partnership, international economic law, economic cooperation, Ukraine, Great Britain, investment law, infrastructure restoration, international investments, legal analysis, international trade law, innovation partnership.

Постановка проблеми. Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії, підписана 16 січня 2025 року (далі також — Угода) [1], стала безпрецедентною подією в історії двосторонніх відносин між цими країнами. Документ закріпив стратегічне партнерство на столітній період, що свідчить про високий рівень довіри та спільні довгострокові інтереси обох держав. Особливої уваги заслуговує економічна складова угоди, яка окреслює амбітні плани щодо розвитку торгівлі, інвестицій, інновацій та відновлення української інфраструктури після масштабної російської агресії.

Актуальність дослідження обумовлюється кількома факторами. По-перше, у контексті сучасних глобальних викликів та війни в Україні, міжнародна економічна підтримка є критично важливою для забезпечення стабільності та відновлення країни. Великобританія виступає не лише політичним союзником, але й ключовим економічним партнером, що сприяє модернізації української економіки. По-друге, угода встановлює нові правові механізми економічної взаємодії, які потребують глибокого аналізу для їх ефективної імплементації.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному правовому аналізі економічної складової Угоди про сторічне партнерство, що є першим кроком до оцінки її впливу на економічну безпеку України та Великобританії. У дослідженні розглядаються нові правові підходи до регулювання інвестицій, торгівлі

та відновлення інфраструктури, а також аналізуються механізми захисту економічних інтересів сторін у довгостроковій перспективі.

Проблематика дослідження полягає в ідентифікації правових ризиків та потенційних викликів реалізації економічної частини угоди. Зокрема, важливо визначити: наскільки ефективно угода захищає інтереси українських та британських інвесторів; які правові механізми забезпечать виконання зобов'язань сторін у умовах нестабільної політичної та економічної ситуації; які існують прогалини в правовому регулюванні, що можуть перешкоджати ефективній реалізації угоди.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основою для написання статті став текст Угоди, інші міжнародно-правові акти, аналітичні огляди та думки експертів. Вагомий внесок у розвиток дослідження питань розвитку економічних відносин України та Великобританії зробили М. Воротнюк [2], В. Соколова [3], К. Макарчук та М. Шуба [4]. Заслужують уваги для загального розуміння пріоритетів побудови партнерських відносин з Великобританії дослідження К. Складенка [7]. Окремі аспекти військового співробітництва у контексті протидії російській агресії висвітлені у роботі Ю. Сторожука [8], В. Тосіні [9]. Сучасний аспект військово-політичного та економічного співробітництва став предметом наукової уваги Д. Чернявської, С. Сидоренка [12] та Л. Оленяк [15]. Проте, комплексних робіт академічного формату, предметом наукового дослідження

яких був би аналіз нової Угоди про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії на сьогодні не проводилися. Тому нами започатковується новий напрям наукового дискурсу — теоретичне осмислення оптимальних механізмів та перспективних напрямів реалізації цієї Угоди.

Метою статті правовий аналіз економічної складової Угоди про сторічне партнерство між Україною та Великобританією, виявити її ключові правові особливості, можливості та виклики для розвитку двостороннього економічного співробітництва. Для реалізації мети передбачається вирішення таких наукових завдань: оцінити юридичний статус угоди в системі міжнародного права; проаналізувати економічні положення угоди щодо торгівлі, інвестицій та відновлення інфраструктури.

Матеріали дослідження. Основою для аналізу стали офіційні міжнародні документи, правові акти та аналітичні матеріали, що стосуються економічного співробітництва між Україною та Великобританією. Ключовим джерелом є Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії, підписана 16 січня 2025 року, яка встановлює нові економічні, торговельні та інвестиційні механізми співпраці. Додатковими матеріалами стали: Угода, що передувала сторічному партнерству, зокрема Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Великобританією (2024). Документи міжнародного права, такі як Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1986), яка визначає загальні принципи укладення та виконання міжнародних угод. Аналітичні звіти та дослідження авторитетних міжнародних організацій, включаючи RUSI, House of Commons Library, ERIS. Наукові публікації українських та європейських дослідників щодо українсько-британського економічного співробітництва та міжнародного торговельного права.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано комплексний методологічний підхід, який включає правовий, економічний та порівняльний аналіз. Основними методами дослідження є: порівняльно-правовий метод (використаний для аналізу положень Угоди про сторічне партнерство у порівнянні з попередніми двосторонніми угодами між Україною та Великобританією. Дозволяє оцінити відмінності та еволюцію правового регулювання торговельно-економічної співпраці між країнами). Системно-структурний метод (застосовано для розгляду Угоди як комплексного правового акту, що поєднує аспекти міжнародного економічного права, торговельного регулювання та інвестиційної політики). Логіко-нормативний метод (використаний для аналізу відповідності положень Угоди міжнародним правовим стандартам та нормам Світової організації торгівлі (COT), ICSID (Вашингтонська конвенція 1965 року) та інших

міжнародних інституцій). Функціональний метод (використаний для аналізу механізмів контролю та виконання положень угоди, зокрема діяльності спільних комітетів, передбачених документом).

Обраний методологічний підхід забезпечує комплексний аналіз правових аспектів економічного співробітництва, що є необхідним для оцінки ефективності угоди та визначення можливих викликів її реалізації. Дослідження також враховує геополітичні та економічні фактори, що впливають на реалізацію угоди, зокрема вплив російсько-української війни, післявоєнне відновлення економіки України та роль Великобританії у цьому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Укладення Угоди про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії стало результатом тривалого розвитку двосторонніх відносин, що ґрунтуються на спільних політичних, економічних та безпекових інтересах. Історичний контекст, політична кон'юнктура та економічна динаміка визначили основні передумови для підписання цієї стратегічної угоди.

Про вирішальну роль у розбудові військового потенціалу України, розвитку координації НАТО в регіоні та сприянні стримуванню російської агресії наголошували ще в 2021 році експерти The Royal United Services Institute (RUSI) [2].

Перші економічні контакти між територіями сучасної України та Великобританії можна відстежити ще з часів Київської Русі. Торговельні зв'язки з британськими купцями формувалися через посередництво Ганзейського союзу, а основними товарами українського експорту були хутро, віск та зерно. Після здобуття Україною незалежності у 1991 році, Великобританія стала одним із перших держав, що визнали українську суверенність та встановили дипломатичні відносини [3].

Протягом 1990-х та 2000-х років Великобританія активно інвестувала в українську економіку, зокрема в енергетичний сектор, агропромисловий комплекс та фінансові послуги. Укладення Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю та стратегічне партнерство у 2020 році після Brexit заклало правову основу для подальшого розширення економічної взаємодії [4]. Перспективи розвитку двосторонніх економічних відносин з акцентом на важливості та взаємовигідності досліджувалися у численних працях науковців, основні висновки яких ми цілком підтримуємо [5–7].

Російська агресія проти України, що розпочалася у 2014 році і перейшла у фазу повномасштабного вторгнення у 2022 році, кардинально змінила геополітичний ландшафт Східної Європи. Великобританія стала одним із головних союзників України, забезпечуючи не лише військову, але й економічну та політичну підтримку.

Експерти Центру воєнно-стратегічних досліджень акцентують увагу, що Україна є прямою ціллю РФ,

і якщо вона опиниться під російським контролем, то вся система європейської безпеки може бути знищена. Експертами наголошується, що таке розуміння є й у військово-політичного керівництва Великої Британії [8].

Ухвалення санкцій проти РФ, підтримка України у міжнародних організаціях та активна участь у програмах відновлення зруйнованої інфраструктури стали ключовими елементами британської стратегії підтримки України. В умовах війни економічне співробітництво стало не лише інструментом економічного розвитку, але й важливим елементом забезпечення національної безпеки України.

Економічна співпраця між Україною та Великобританією вийшла на новий рівень завдяки кільком чинникам:

- **Розвиток торгівлі.** Великобританія стала одним із провідних торговельних партнерів України, забезпечивши доступ українських товарів на британський ринок без митних обмежень після 2022 року.
- **Інвестиційна активність.** Залучення британських інвесторів до української економіки, зокрема в аграрний сектор, IT-галузь та енергетичну інфраструктуру, стимулювало потребу в чітких правових механізмах захисту інвестицій.
- **Післявоєнне відновлення України.** Великобританія активно долучилася до міжнародних ініціатив із відновлення України, включаючи фінансування проєктів з реконструкції інфраструктури, модернізації енергетичної системи та підтримки малого та середнього бізнесу.

Для України Угода про сторічне партнерство є гарантією довгострокової підтримки з боку одного з найвпливовіших світових гравців. Вона не лише відкриває нові можливості для економічного зростання, але й зміцнює позиції України на міжнародній арені.

Для Великобританії ця угода є частиною стратегії посилення глобальної присутності після Brexit. Партнерство з Україною дозволяє Британії не лише підтримувати стабільність у Східній Європі, але й розширювати свої економічні інтереси в регіоні.

Угода про сторічне партнерство між Україною та Великобританією є безпрецедентним документом у сфері міжнародних відносин, оскільки закріплює стратегічне партнерство між країнами на надзвичайно тривалий період — сто років. Така тривалість угоди підкреслює глибокий рівень довіри між сторонами та їхні спільні довгострокові інтереси у політичній, економічній та безпековій сферах. Угода має комплексний характер і включає положення, що стосуються політичного співробітництва, безпеки, інновацій та, найголовніше для даного дослідження, економічного партнерства.

Велика Британія виступає одним із стратегічних партнерів України, відіграючи ключову роль у протидії російській агресії. Комплексна підтримка, що охоплює політичну, дипломатичну, військо-

ву та гуманітарну сфери, засвідчує високий рівень співпраці між двома державами. Зокрема, Велика Британія надає значну допомогу у сфері безпеки та оборони, активно сприяє міжнародній ізоляції РФ на дипломатичному рівні, а також забезпечує соціальний захист українських громадян, які вимушено залишили Україну та знайшли притулок у Сполученому Королівстві. На відміну від окремих міжнародних акторів, які дотримуються зваженої позиції у відносинах з РФ, Велика Британія демонструє послідовну та непохитну підтримку України, сприяючи зміцненню її обороноздатності та наближенню перемоги [9].

Аналізована нами Угода складається з кількох ключових розділів, кожен з яких охоплює окремі аспекти двосторонніх відносин:

1. Політичне співробітництво та безпека: Угода передбачає тісну співпрацю у сфері безпеки, включаючи військову допомогу, обмін розвідданими та спільні оборонні ініціативи. Ці положення мають прямий вплив на економічну стабільність України, створюючи безпечне середовище для інвесторів.

2. Економічне партнерство: Центральне місце в угоді займає економічна складова, яка визначає пріоритетні напрями торгівлі, інвестицій, відновлення інфраструктури та технологічного співробітництва.

3. Інновації та науково-технічне співробітництво: Окрема увага приділяється розвитку спільних досліджень у сфері новітніх технологій, підтримці стартапів і розвитку цифрової економіки.

4. Післявоєнне відновлення: Документ закріплює участь Великобританії у фінансуванні та координації процесу відбудови інфраструктури України після війни.

Угода про сторічне партнерство є міжнародним двостороннім договором, який відповідає всім вимогам Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року [10]. Вона має обов'язкову юридичну силу для обох сторін і передбачає механізми контролю за виконанням зобов'язань.

Особливістю угоди є її тривалість та детальна регламентація економічних питань. Це дозволяє розглядати документ як інструмент довгострокового планування економічного розвитку, що є рідкісним явищем у міжнародній практиці. Угода містить положення про:

- Непорушність домовленостей протягом усього строку дії угоди, за винятком форс-мажорних обставин або за взаємною згодою сторін.
- Пріоритет міжнародного права у вирішенні спорів, що виникатимуть під час реалізації угоди.

Угода про сторічне партнерство значно відрізняється від попередніх документів, таких як Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії від 12 січня 2024 року [11]. Основні відмінності полягають у наступному:

- **Тривалість дії:** Жодна з попередніх угод не передбачала такого тривалого періоду зобов'язань. Сто років співробітництва свідчать про особливий рівень стратегічного партнерства.
- **Комплексний характер:** Угода охоплює не лише традиційні сфери співробітництва (торгівля, інвестиції), але й новітні напрями, такі як цифровізація, інновації, кібербезпека.
- **Глибина економічної інтеграції:** Документ передбачає створення спільних економічних інституцій, що координуватимуть реалізацію інвестиційних проектів та сприятимуть гармонізації правових норм між країнами.

Угода містить детально прописані зобов'язання сторін щодо:

- **Дотримання стандартів міжнародного права** в сфері економічної діяльності.
- **Забезпечення сприятливих умов для інвесторів**, включаючи правові гарантії захисту їхніх інтересів.
- **Спільного управління інфраструктурними проектами**, що фінансуються британською стороною.

Окремо зазначено положення про регулярний перегляд реалізації угоди через спеціально створені спільні комітети, що дозволяє оперативно адаптувати стратегію співпраці до змін у міжнародній економічній ситуації.

Економічна складова Угоди про сторічне партнерство між Україною та Великобританією є ключовим елементом документа, оскільки визначає довгострокові зобов'язання обох сторін у сфері торгівлі, інвестицій, відновлення інфраструктури та інноваційного розвитку. Документ закріплює нові механізми економічної інтеграції, що відповідають сучасним викликам і потребам України в умовах післявоєнного відновлення [12].

Угода передбачає поглиблення режиму вільної торгівлі між Україною та Великобританією шляхом:

- **Скасування митних зборів** на більшість видів товарів, що експортуються Україною до Великобританії, зокрема агропромислової продукції, металів і технологічного обладнання.
- **Спрощення митних процедур** через цифровізацію процесів контролю, що відповідає міжнародним стандартам Світової організації торгівлі (СОТ).
- **Гармонізація стандартів продукції** відповідно до британських та міжнародних вимог для забезпечення безперешкодного доступу товарів на ринки обох країн.

Угода містить положення про пріоритетну підтримку експорту українських стратегічних товарів (зернові культури, енергетичні ресурси, ІТ-послуги) до Великобританії. Водночас обидві країни погодилися на створення спеціальних механізмів контролю за експортом товарів подвійного призначення відповідно до міжнародного права.

На основі аналізу основних положень Угоди, на нашу думку доцільно запропонувати такі основні щодо складові механізму реалізації її економічної складової:

Довгостроковий стратегічний характер угоди. Угода про сторічне партнерство є унікальним міжнародним договором, що виходить за рамки традиційних двосторонніх угод, надаючи Україні довготривалий економічний і безпековий фундамент. Вона закріплює зобов'язання сторін на безпрецедентний строк у 100 років, що свідчить про стратегічну важливість відносин між країнами.

Комплексний підхід до економічного співробітництва. На відміну від попередніх документів, Угода охоплює широкий спектр економічних питань: від торгівлі та інвестицій до цифровізації, інновацій та кібербезпеки. Це дозволяє Україні не лише отримати підтримку у відновленні економіки, а й інтегруватися у глобальні ринки за участі Великобританії як ключового партнера.

Поглиблення режиму вільної торгівлі. Скасування митних зборів, спрощення митних процедур та гармонізація стандартів продукції значно розширюють можливості експорту української продукції, зокрема аграрного та промислового секторів, до Великобританії. Це зміцнює експортний потенціал України та сприяє залученню нових інвестицій.

Зміцнення інвестиційної співпраці та правового захисту інвесторів. Угода передбачає запровадження інвестиційного арбітражу відповідно до Вашингтонської конвенції 1965 року, що гарантує захист прав британських інвесторів в Україні. Запроваджені гарантії недискримінації, стабільність податкових режимів та підтримка інвесторів створюють сприятливий бізнес-клімат.

Фінансування відновлення критичної інфраструктури. Великобританія взяла на себе зобов'язання підтримувати відбудову української транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури через міжнародні фонди. Це не лише сприятиме економічному розвитку, а й сприятиме інтеграції України в європейський економічний простір.

Розширення науково-технічного співробітництва. Українсько-британська співпраця в галузі цифрових технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та підтримки стартапів закріплює Україну як важливого гравця в міжнародному науково-інноваційному середовищі.

Механізми контролю та адаптації. Угода передбачає створення спільних комітетів, які здійснюватимуть моніторинг її виконання, що дозволяє оперативно адаптувати положення документа до змін міжнародної економічної ситуації.

Потенційні виклики реалізації угоди. Попри значний потенціал, реалізація угоди стикається з певними викликами, такими як:

- Політична та економічна нестабільність, спричинена триваючою війною.

- Необхідність реформування регуляторного середовища для залучення іноземних інвесторів.
- Вплив глобальних економічних факторів (інфляція, валютні ризики, зміни в міжнародній торгівлі).

Реалізація економічної складової Угоди про сторічне партнерство між Україною та Великобританією має потенціал стати рушійною силою економічного відновлення України та зміцнення її позицій на міжнародній арені. Проте, поряд із численними можливостями, угода містить і низку викликів, пов'язаних як із внутрішніми факторами, так і з глобальними тенденціями [13–15].

На наше переконання, Угода відкриває нові горизонти для економічної інтеграції України у глобальну економіку. Лібералізація торгівлі, спрощення митних процедур та взаємне визнання стандартів продукції сприятимуть зростанню обсягів двосторонньої торгівлі. Можемо спрогнозувати у короткостроковій перспективі:

- **Збільшення експорту української аграрної продукції та металургії** до Великобританії.
- **Розширення імпорту високотехнологічного обладнання та інноваційних рішень** із Британії.

Правові гарантії, закріплені в угоді, створюють сприятливий клімат для британських інвесторів. Очікується зростання інвестицій у такі галузі, як:

- **Відновлювана енергетика** — розбудова сонячних та вітрових електростанцій.
- **Інфраструктура** — реконструкція доріг, мостів та залізничних мереж.
- **Інформаційні технології** — підтримка українських стартапів та розвиток IT-сектору.

Співпраця у сфері науки та технологій дозволить Україні інтегруватися у глобальні інноваційні ланцюги. Угода передбачає створення спільних дослідницьких центрів та технологічних парків, що сприятиме розвитку високих технологій та модернізації економіки.

Одним із головних викликів є необхідність адаптації українського законодавства до вимог угоди. Це стосується:

- **Гармонізації регуляторної бази** для забезпечення прозорості процедур ведення бізнесу.
- **Зміцнення інституційної спроможності** українських органів влади для ефективного контролю за реалізацією угоди.

Хоча Великобританія вийшла з ЄС, її економічна політика все ще залежить від європейських ринків. Співпраця з Україною може стати прикладом нової моделі партнерства Великобританії з країнами Східної Європи, але також може створювати суперечності у відносинах з ЄС.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Угода про сторічне партнерство є не лише економічним, а й політичним символом довіри та взаємної підтримки між Україною та Великобританією. Вона відкриває нові можливості для інтеграції України у глобальні економічні процеси, сприяє

модернізації економіки та створює передумови для сталого розвитку.

Для Великобританії ця угода є частиною ширшої стратегії посилення глобального впливу після Brexit, що дозволяє їй утвердитися як провідний партнер у Східній Європі. Для України ж угода є важливим інструментом економічного відновлення, інтеграції у європейський економічний простір та забезпечення довгострокової безпеки.

З урахуванням зазначеного, запропонуємо такі заходи ефективної реалізації основних положень Угоди:

1. Забезпечення ефективного виконання угоди

- Україна має створити спеціалізовані урядові інституції для координації виконання угоди, що будуть відповідати за реалізацію інфраструктурних проєктів, підтримку інвесторів та моніторинг торговельних відносин.
- Запровадження механізму регулярного перегляду угоди та оперативного коригування її положень у разі змін в економічному середовищі.

2. Гармонізація українського законодавства з міжнародними стандартами

- Україна повинна забезпечити відповідність внутрішніх правових норм до положень угоди, включаючи інвестиційне право, податкову систему та регуляторну політику.
- Запровадження механізмів спрощення ведення бізнесу для іноземних компаній.

3. Забезпечення ефективного залучення інвестицій

- Необхідно розробити чітку стратегію залучення британських інвесторів, яка включатиме податкові стимули, страхові механізми для інвесторів та прозорі регуляторні умови.
- Створення інвестиційного агентства, що займатиметься супроводом британських інвестиційних проєктів в Україні.

4. Прозорість та контроль за виконанням угоди

- Запровадження системи незалежного моніторингу реалізації проєктів, фінансованих Великобританією, з обов'язковим міжнародним аудитом.
- Посилення боротьби з корупцією та підзвітності у сфері використання іноземних інвестицій.

5. Розвиток науково-технічного співробітництва

- Використання британського досвіду для розбудови інноваційної екосистеми в Україні, включаючи розвиток стартап-інкубаторів та технологічних парків.
- Запровадження спільних програм обміну студентами та науковцями.

6. Інтеграція угоди в загальну стратегію післявоєнного відновлення України

- Врахування положень угоди в національних економічних стратегіях та програмах розвитку країни.
- Залучення британських експертів та консультантів до формування політики економічного відновлення.

7. Адаптація економічної стратегії до геополітичних викликів

- Розширення співпраці з іншими міжнародними партнерами для зменшення ризиків, пов'язаних із можливою зміною політики Великобританії.
- Підготовка механізмів фінансової стабілізації для захисту від зовнішніх економічних шоків.

Угода про сторічне партнерство між Україною та Великобританією є важливим стратегічним документом, що закладає фундамент для довготривалої економічної співпраці між двома країнами. Її реалізація може значно зміцнити українську економіку, сприяти відновленню країни після війни та інтеграції у глобальні економічні процеси. Водночас для ефективного виконання положень угоди необхідно вирішити низку регуляторних, інституційних та геополітичних викликів. Запропоновані рекомендації спрямовані на максимальну ефективність виконання угоди та використання її потенціалу для довготривалого економічного розвитку України.

Подальші наукові дослідження можуть бути спрямовані на аналіз правових механізмів імплементації Угоди про сторічне партнерство та її відповідності міжнародним економічним стандартам. Важливим напрямом є оцінка впливу угоди на економічний розвиток України, включаючи динаміку інвестиційних потоків, макроекономічні ефекти та інтеграцію у глобальні виробничі ланцюги. Особливої уваги потребує питання післявоєнного відновлення, зокрема ефективність механізмів фінансування інфраструктурних проєктів, розвиток відновлюваної енергетики та цифрової економіки.

Дослідження також можуть охоплювати політичні та безпекові аспекти угоди, її значення у зміцненні міжнародних позицій України та Великобританії, а також перспективи інтеграції угоди в ширші міжнародні формати, такі як ЄС, НАТО та G7. Окремо варто вивчати роль Великобританії у підтримці інноваційної сфери України, розвиток цифрових технологій та регулювання інтелектуальної власності у межах угоди.

Література

1. Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. 16 січня 2025 року. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-storichne-partnerstvo-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchen-95461> (дата звернення: 20.01.2025).
2. Vorotnyuk M. Security Cooperation between Ukraine and the UK. *RUSI*. 10 November 2021 URL: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-ukraine-security-cooperation> (дата звернення: 21.01.2025).
3. Соколова В. Британо-українські відносини: еволюція та перспективи. *European political and discourse*. 2017. V. 4. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-6/09.pdf> (дата звернення: 21.01.2025).
4. Brexit timeline: events leading to the UK's exit from the European Union. *BRIEFING PAPER*. 6 January 2021. Number 7960. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7960/CBP-7960.pdf> (дата звернення: 27.01.2025).
5. Макарчук К. О., Шуба М. В. Торговельне співробітництво України та Великої Британії: сучасний стан і перспективи. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2020&abstract=2020_12_0_65_71 (дата звернення: 27.01.2025).
6. Шелест Г. Україна — Великобританія: перспективи співпраці. *Портал зовнішньої політики*. URL: <http://fpp.com.ua/ukrayina-velykobrytaniya-perspektyvyspivpratsi> (дата звернення: 27.01.2025).
7. Буглай Н., Грубінко А. В. Історичний шлях українсько-британських відносин (до 30-річчя стратегічного партнерства). *Український історичний журнал*. 2022. № 1. С. 206–219
8. Сторожук Ю. П. Співробітництво України та Великої Британії в умовах російсько-української війни. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2022. № 2(75). URL: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/267500/263383> (дата звернення: 27.01.2025).
9. João Vitor Tossini A look at the UK's strategic partnership with Ukraine. *ERIS*. 21/03/2022. URL: <https://gedes-unesp.org/a-look-at-the-uks-strategic-partnership-with-ukraine/> (дата звернення: 01.02.2025).
10. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. № 995_118 від 13.06.1986. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text (дата звернення: 01.02.2025).
11. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. 12 січня 2024 року. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277> (дата звернення: 03.02.2025).
12. Чернявська Д., Шеренговський Д., Сидоренко С. Військові бази, взаємна оборона і не лише: що дає Україні Сторічна угода з Британією. *Європейська правда*. 20.01.2025. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2025/01/20/7202854/> (дата звернення: 03.02.2025).
13. Ukraine and the UK signed a 100-year partnership agreement: what does it mean? URL: https://visitukraine.today/blog/5495/ukraine-and-the-uk-signed-a-100-year-partnership-agreement-what-does-it-mean?srsId=AfmBOOp0IxxFBqGqFCK2tq3Bc3sJo_pYjWIm9zTO1ufh0q0g06oCZPR-E#main-areas-of-the-agreement (дата звернення: 01.02.2025).

14. UK-Ukraine 100-year partnership agreement. 05 February, 2025. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/uk-ukraine-100-year-partnership-agreement/> (дата звернення: 01.02.2025).

15. Oleniak L. Ukraine and United Kingdom sign agreement on 100-year partnership. *RBC-Ukraine*. January 16, 2025. URL: <https://newsukraine.rbc.ua/news/ukraine-and-united-kingdom-sign-agreement-1737034724.html> (дата звернення: 01.02.2025).

References

1. President of Ukraine. (2025, January 16). *Agreement on the Century-long Partnership between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-storichne-partnerstvo-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchen-95461>.

2. Vorotnyuk, M. (2021, November 10). *Security Cooperation between Ukraine and the UK*. RUSI. Retrieved from <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-ukraine-security-cooperation>.

3. Sokolova, V. (2017). *British-Ukrainian relations: evolution and perspectives*. *European Political and Discourse*, 4. Retrieved from <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-6/09.pdf>.

4. House of Commons Library. (2021, January 6). *Brexit timeline: Events leading to the UK's exit from the European Union*. BRIEFING PAPER Number 7960. Retrieved from <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7960/CBP-7960.pdf>.

5. Makarchuk, K. O., & Shuba, M. V. (2020). *Trade cooperation between Ukraine and the United Kingdom: current state and prospects*. *Business Inform*, 12, 65–71. Retrieved from https://www.business-inform.net/article/?year=2020&abstract=2020_12_0_65_71.

6. Shelest, H. (n.d.). *Ukraine — United Kingdom: Cooperation perspectives*. Foreign Policy Portal. Retrieved from <http://fpp.com.ua/ukrayina-velykobrytaniya-perspektyvyvypivpratsi>.

7. Buhlai, N., & Hrubinko, A. V. (2022). *The historical path of Ukrainian-British relations (to the 30th anniversary of strategic partnership)*. *Ukrainian Historical Journal*, 1, 206–219.

8. Storozhuk, Y. P. (2022). *Cooperation between Ukraine and the United Kingdom in the context of the Russian-Ukrainian war*. *Collection of scientific papers of the Center for Military-Strategic Studies of the National Defense University of Ukraine named after Ivan Chernyakhovsky*, 2(75). Retrieved from <http://znp-cvsd.nuou.org.ua/article/view/267500/263383>.

9. Tossini, J. V. (2022, March 21). *A look at the UK's strategic partnership with Ukraine*. ERIS. Retrieved from <https://gedes-unesp.org/a-look-at-the-uks-strategic-partnership-with-ukraine/>.

10. United Nations. (1986, June 13). *Vienna Convention on the Law of Treaties*. No. 995_118. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text.

11. President of Ukraine. (2024, January 12). *Agreement on Cooperation in the Field of Security between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277>.

12. Chernyavska, D., Sherengovskyi, D., & Sydorenko, S. (2025, January 20). *Military bases, mutual defense, and beyond: What the Century-long Agreement with Britain gives Ukraine*. *European Pravda*. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2025/01/20/7202854/>.

13. Visit Ukraine. (2025). *Ukraine and the UK signed a 100-year partnership agreement: What does it mean?* Retrieved from https://visitukraine.today/blog/5495/ukraine-and-the-uk-signed-a-100-year-partnership-agreement-what-does-it-mean?srsId=AfmBOop0IxxFBGqFCK2tq3Bc3sJo_pYjWIm9zTO1ufh0q0g06oCZPR-E#main-areas-of-the-agreement.

14. UK Parliament. (2025, February 5). *UK-Ukraine 100-year partnership agreement*. Retrieved from <https://commonslibrary.parliament.uk/uk-ukraine-100-year-partnership-agreement/>.

15. Oleniak, L. (2025, January 16). *Ukraine and United Kingdom sign agreement on 100-year partnership*. RBC-Ukraine. Retrieved from <https://newsukraine.rbc.ua/news/ukraine-and-united-kingdom-sign-agreement-1737034724.html>.